

Pastro otatti kylässä käyttöön myös toisen tavan, joka oli joillekin vielä maanantainmenojakin mieluisampi, tai joillekin epämieluisampi. Pastro kutsui niitä nimellä "sotaharjoitukset". Perusteluna sille miksi kaikkien terveiden 15–40-vuotiaiden miesten ja 18–30-vuotiaiden naisten oli osallistuttava niihin joka toinen viikko oli selitys "yhteisestä velvollisuudesta" ja "ulkoisista uhkatekijöistä". Myös "kansallinen itsemääräämisoikeus", "ihmiskunnan etu" ja "ylempi tehtävä" tulivat mainituiksi. Ensimmäiset sotaharjoitukset olivat kyllä ikimuistoinen tapahtuma. Pastrolla oli suunnitelma, jonka hän esitteli Varikselle. Hänellä oli puolen vuoden ohjelma, jolla Surmanvuoren kansasta tuli tulla puolustuskykyinen. Jokaiselle harjoituskerralle oli määritelty tietty harjoitus. Ensimmäisen tavoitteena oli Pastron mukaan "luoda ryhmäjako, tutustuttaa komentoketjuun ja kehittää yhteishenkeä". Pastro oli huomannut kuinka mielellään surmanvuorelaiset vaalivat muistoa Suuresta tappelusta, ja niinpä hän oli päättänyt leikkiä sitä. Koko "asevelvollisten" joukko koottiin lokakuksena lauantaina kaupungin vieressä sijaitsevalle aukiolle. Heitä oli lähemmäs kolmesataa, mikä oli paljon enemmän kuin ampuma-aseilla kyettäisiin mitenkään varustamaan. Pastro määräsi heidät muodostamaan noin kymmenen hengen ryhmiä haluamallaan tavalla. Siitä seurasi aikamoinen häslinki, mutta puolen tunnin jälkeen joukko oli jaettu. Naiset olivat pitkälti omissa ryhmissään, samoin vanhemmat miehet. Sitten Pastro lähti kulkemaan ryhmien väleihin ja niputti niitä kolmen kokoisiksi joukoiksi. Ne olivat "joukkueita", ja niiden piti valita keskuudestaan joukkueenjohtaja. Kolmesta joukkueesta muodostui komppania, joita saatiin kokoon päälle kolme. - "Hyvät ystävät, veljet ja sisaret, te olette nyt Surmanvuoren pataljoona!" Sehän ei tietenkään sanonut kellekään yhtään mitään, mutta Pastron harras ja innostunut mielentila tarttui hiukan muihinkin. – "Nyt on aika siirtyä harjoituksiin. Tänään me käymme uudelleen Suuren tappelun. Ensimmäinen komppania esittää tänään surmanvuorelaisia, ja toinen sekä kolmas ovat itämaalaisia. Säännöt ovat seuraavat: Jos saat osuman kävystä, tulee sinun poistua taistelualueelta kaupungin muurien sisäpuolelle. Kaikki osumat lasketaan. Vain käpyjä saa heittää. Varis johtaa surmanvuorelaisia, ja toisen komppanian päällikkö (joksi oli valittu puuseppä Taban) komentaa itämaalaisia. No niin, teillä on nyt puoli tuntia aikaa kerätä riittävä määrä ammuksia!" Eihän niitä mitenkään löytynyt riittävää määrää siinä ajassa, hyvä jos kaikille riitti edes yksi käpy. Joku oli ääneen harmissaan siitä että joukkueet oli valittu epäreilusti; "itämaalaisilla" oli kaksinkertainen ylivoima. Hän ei tiennyt, että tähän sisältyi Pastron suunnittelema suurempikin opetus. Kun vähät kävyt oli kerätty, selosti Pastro mitä seuraavaksi tapahtuisi. Koska kyseessä oli Suuren Tappelun "rekonstruktio", sijoittuisivat itämaalaiset keskelle aukiota, ja surmanvuorelaiset metsän reunaan, kuten Tappelussakin. Eihän se tietysti aivan niin mennyt, mutta riittävän lähelle. Sitten Pastro ilmoitti osapuolten komentajilla olevan hetki aikaa pitää käskynjako ennen kuin Tappelu alkaisi. Taban oli hiukan ymmällään. Oli totta että hänellä oli kaksinkertainen ylivoima, mutta kaikki vanhat miehet ja pääosa naisista oli hänellä, kun taas kaikki nuoret miehet olivat Variksella. Mitähän sitä oikein pitäisi tehdä? Variksen joukko pystyisi täydentämään käpyjään syvemältä metsästä tarvittaessa, kun taas hän olisi vain vastustajan jo heittämien varassa. Yksi vaihtoehto olisi vetäytyä kaupunginmuurin viereen, niin kauas ettei metsästä yltänyt heittämään. Silloin vihollinen joutuisi tulemaan avoimelle. Se olisi ehkä järkevintä. Varis painiskeli samantapaisten asioiden kanssa. Hänellä oli parhaimmisto, mutta alivoima. Metsää olisi hyödynnettävä suojana tai edessä olisi varma tappio. Hän keräsi kaikki ryhmänjohtajat ympärilleen ja selitti ettei metsän suojista saisi missään nimessä poistua. Kaikki vihollisen kävyt olisi kerättävä talteen, ja vältettävä turhaa ammusten tuhlausta. He voisivat ehkä houkutella vihollisen ampumaan ammuksensa, jonka jälkeen heidät voisi lyödä yhdellä hyökkäyksellä. Pastro asteli teatraalisesti osapuolten väliin. "Kaikki valmiina? Hyvä. Än, yy, tee, NYT!" Sitten hän hiukan vähemmän

teatraalisesti syöksyi pois lentelevien käpyjen seasta. Huolimatta molempien komentajien ohjeista alkoi taisto kiihkeällä tulituksella puolin ja toisin. "Säästelkää, säästelkää", Varis huusi kulkien pitkin puitten taakse suojautunutta linjaansa. Ensimmäisten sekuntien kuluessa Varis menetti kolme taistelijaa ja Taban lähemmäs viisitoista. "Taaksepäin, pois kantamalta!" Taban paimensi omiaan kohti kaupunginmuuria. Jotkut surmanvuorelaiset syöksyivät perään huomattessaan etteivät yltäneet metsästä. "Takaisin!" Varis räkäyi kimeästi tullakseen kuulluksi. Osa totteli, osa ei. Ne jotka eivät totelleet saivat päälleen sellaisen ryöpyn että putosivat hyvin pian. Varis komensi joukkojaan keräämään maasta kaikki löytämänsä kävyt ja levittäytymään metsän suojissa vihollisen ympärille aukion laitoja myöten. Pian oli Tabanin mahtava joukko ahdettuna pienelle maa-alueelle johon ei yltänyt kunnolla heittämään aukion kummaltakaan reunalta. Taban totesi tilanteen olevan epätoivoinen. Metsästä ei yltänyt kunnolla heittämään, mutta satunnaiset tähtäämättömät heitot osuivat hänen tiheään massaansa, jolla ei ollut tilaa edes väistellä. Kävyt olivat hyvin vähissä, ja ne jotka yrittivät nopein syöksyin kerätä osapuolten välistä maahan pudonneita saivat pian osuman. Hänen joukkonsa alkoi olla kärsimätön ja epätoivoinen. Kaikki oli pantava yhden kortin varaan. Variksen joukot olivat levittäytyneet U-kirjaimen muotoon hänen ympärilleen. Jos hän johtaisi koko joukkonsa rynnäkköön toista reunaa vastaan, olisi siellä korkeintaan viisikymmentä hänen ehkä sataaviittäkymmentään vastaan. Jos rynnäkkö onnistuisi, olisivat hekin metsässä ja tilanne olisi silloin tasan. Varis kävi mielessään läpi Tabanin vaihtoehtoja ja päätyi juuri samaan. Se miten hänen pitäisi siihen vastata, oli hankalampi kysymys. Ennen kuin hän ehti ratkaista sitä, aloittivat Tabanin itämaalaiset hyökkäyksensä. Hurjan huudon saattelemana he lähtivät juoksemaan päin sitä sivustaa jossa Varis ei ollut. Taban oli valinnut sen juuri sillä perusteella, se ei kykenisi reagoimaan nopeasti mihinkään. Ei se sen kummemmin reagoinutkaan, pysyi siinä missä oli ja yritti harventaa päälle käyvää laumaa. Varis päätti että oli aika panna kaikki peliin. "Perään! Hyökkäykseen! Seuratkaa minua!" Varis huusi lähtien juoksemaan ulos metsästä Tabanin joukkojen selustaan. Nämä olivat sillä aikaa juuttuneet ammusten vaihtoon metsän laidassa. Ne jotka saavuttivat metsän reunan suojautuivat puitten taakse ja jäivät siihen. Se oli kohtalokas virhe, sillä vastarinta edestäpäin jäi murtamatta ja heillä ei ollut mitään suojaa takaa tulevaa Varista ja tämän joukkoa vastaan. Taban yritti epätoivoisesti komentaa heitä etenemään metsään, mutta jo metsässä olevien varislaisten hurja tulitus piti heidät paikallaan. Kun Variksen johtama joukko pääsi aukion keskelle ja ylsi heittämään Tabanin laumaan, oli tämän peli pelattu. Heillä ei ollut mitään suojaa, ei käpyjä, ja heitä ammuttiin kahdelta suunnalta. Taban sai pian itse osuman, ja silloin hänen joukkojensa taistelutahto romahti. Ne lakkasivat pitkälti heittämästä viimeisiä käpyjään, yrittivät vain suojautua kahdelta suunnalta tulevalta tulitukselta. Varis johti aukiolla olevan väkensä metsän laitaan, ja kuten alkuperäisessä Suuressa Tappelussa, oli viimeiset epätoivoiset mutta sisuuntuneet itämaalaiset savustettava yksitellen ulos kuopista ja koloista. Kun enää muutama itämaalainen oli mukana pelissä, vihelsi Pastro sen poikki. Väki kerääntyi hänen ympärilleen kirjavassa mielentilassa; surmanvuorelaiset iloisia ja riehakkaita voitostaan ylivoimaa vastaan, ja itämaalaiset uupuneita ja katkeria. "Molemmat osapuolet taistelivat hyvin", Pastro aloitti, ja jatkoi hitaasti kuin tavaten lapselle: "Vika ei ollut Tabanissa eikä hänen joukoissaan. Minäpä kerron missä se oli: Se oli taktiikassa ja ennen kaikkea maastossa. Sellaista sota on; se ei välttämättä voita jolla on ylivoima, vaan se joka asemoituu oikein ja muuttaa toimintaansa tilanteen mukaan. Taban, rynnäkkösi oli kunniakas yritys!" Taban painoi päätään kehun vastaanottamisen merkiksi. "Olen ylpeä siitä kuinka molemmat osapuolet reagoivat tilanteeseen ja kykenivät suorittamaan manöövereita. Paremmat asemat metsässä osoittautuivat ratkaisevaksi tekijäksi Variksen ja surmanvuorelaisten eduksi."

(Huom. katkelma suuremmasta kokonaisuudesta.)